

CONCEPT

Verslag van de commissievergadering van de gemeente Wijchen gehouden op 3 september 2026 om 19.30 uur in het Kasteel te Wijchen

Voorzitter	Dhr. J.M.T. Evers
CDA	Dhr. H.J.G. Bijmans
D66 Wijchen	Mevr. C.E. Hoogteijling
	Mevr. C.A.M. Beeke
	Mevr. J.E.M. Janssen
Emilia	Dhr. G. Reichgelt
	Dhr. L.J.N. Joost
Kernachtig Wijchen	Dhr. P.P. Verbeeten
	Dhr. J.T.G. Kersten
PRO Wijchen	Mevr. R. Loermans
	Dhr. T.T.M. Burgers
	Dhr. A.G.J. van Krevel
	Dhr. Y.J.T.M. Merkus
VVD	Dhr. E.H.M. ten Buren
	Dhr. P.P. van Dam
	Dhr. R.A.J. Schraven
Hart voor Wijchen	Mevr. A.A.A. Gubbels-Hoefnagels
	Dhr. L.J.P.G. Herms
	Dhr. J.A.G. Vrolijk
Wethouders	Dhr. A.A.A.M. van Bronkhorst
	Mevr. A.M. van Dam
	Dhr. G.W.R. Gerrits
Verslaglegging	Emma Handson B.V.

1. Opening

De voorzitter, de heer Evers, heet alle aanwezigen welkom en opent de vergadering. Tijdens deze commissievergaderingen wisselen politieke partijen hun ideeën, gedachten en visies uit over de geagendeerde onderwerpen. Wanneer een fractie een afwijkend voorstel heeft ten opzichte van het voorstel van het college, probeert men medestanders te vinden bij andere fracties. De voorzitter benadrukt dat commissieleden voorafgaand aan de vergadering technische vragen hebben kunnen stellen aan betrokken ambtenaren. Deze vergadering biedt commissieleden de mogelijkheid politieke vragen te stellen aan elkaar en aan het college. De voorzitter licht de spreektijden toe: 9 minuten per fractie voor bespreekstukken en 15 minuten voor het college.

2. Mededelingen

De voorzitter vraagt of er mededelingen zijn van de commissieleden of het college. Er zijn geen mededelingen.

3. Vaststellen agenda

De voorzitter vraagt of de raadscommissie kan instemmen met de voorgestelde agenda. Er zijn geen bezwaren, en de agenda wordt unaniem vastgesteld.

4. Vaststellen lijst besluiten, adviezen en toezeggingen en conceptverslag 11 juni 2026

De voorzitter constateert dat geen opmerkingen zijn binnengekomen over het verslag en de lijst met besluiten, adviezen en toezeggingen. Beide worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Vragenhalfuur

Er zijn geen vragen voor het vragenhalfuur.

6. Mededelingen en vragen over verbonden partijen

Er zijn geen mededelingen of vragen over verbonden partijen.

7. Bespreekstukken

7.1 305621 Beslisnota Raad, Vaststellen TAM-omgevingsplan Woeziksestraat 100, De Ploeg, Wijchen

De voorzitter introduceert de beslisnota over het vaststellen van het TAM-omgevingsplan voor Woeziksestraat 100, De Ploeg, in Wijchen. Hij licht toe dat het college in mei 2025 principemedewerking heeft verleend aan woningbouw op deze locatie, waar voorheen Zaal Verploegen was gevestigd. Het ontwerp-omgevingsplan heeft van 18 december 2025 tot en met 28 januari 2026 6 weken ter inzage gelegen. De voorzitter somt de voorgestelde raadsbesluiten op: instemmen met de beantwoording van de zienswijzen zoals opgenomen in de zienswijzennota, het TAM-omgevingsplan 'De Ploeg' gewijzigd vaststellen, en het beeldkwaliteitsplan 'De Ploeg' vaststellen als zijnde beleidsregels op grond van artikel 4.19 Omgevingswet.

Inspreker

Voordat de raads- en commissieleden de gelegenheid krijgen het voorstel te bespreken, kondigt de voorzitter inspreker de heer Van der Wielen aan. Hij geeft hem 5 minuten spreektijd en wijst erop dat raads- en commissieleden daarna vragen kunnen stellen. De heer Van der Wielen introduceert zichzelf als de eigenaar van het grasveld ten noorden van het terrein van project De Ploeg. Hij uit zijn positieve, maar kritische houding ten opzichte van het plan en wijst op enkele belangrijke punten. Ten eerste benadrukt hij dat de parkeernorm niet wordt behaald volgens de regels die voorschrijven dat er voldoende parkeerplaatsen op eigen terrein moeten zijn. Hij merkt op dat de 24 nieuwe parkeerplaatsen buiten het ontwikkelde terrein al bestaan en dus niet nieuw zijn. Daarnaast geeft hij aan dat in het plan geen rekening is gehouden met de ingediende bouwplannen voor zijn grasveld. Hij merkt op dat zijn ontwikkelplannen hadden moeten worden meegenomen in de toetsing van de parkeernorm. Hij geeft aan dat zijn bouwplan ondersteunend is aan het voorliggende plan van De Ploeg. Hij verzoekt de portefeuillehouder om voor de volgende raadsvergadering met hem in gesprek te gaan.

De heer Reichgelt (D66) vraagt of het plan van de heer Van der Wielen is ingediend bij de gemeente. De heer Van der Wielen bevestigt dat het plan voor het eerst op 10 februari 2025 is ingediend, met een aanpassing op 20 juni 2025. De heer Bijmans (CDA) vraagt waarom het plan van de heer Van der Wielen is afgewezen door de gemeente. De heer Van der Wielen legt uit dat er destijds een planstop was, die liep tot 31 december 2024. Deze planstop is verlengd, waar hij bezwaar tegen heeft gemaakt, maar een bezwaar was niet mogelijk omdat het een beleidsvoornemen betrof. Hij benadrukt dat de eerste contacten met de gemeente al in september 2024 plaatsvonden. De heer Bijmans vraagt waarom een gesprek met de wethouder niet mogelijk is. De heer Van der Wielen geeft aan dat hij voor de zomervakantie van 2026 heeft gevraagd om een gesprek. De schriftelijke reactie was dat het onderwerp ambtelijk moet worden afgehandeld en niet met de wethouder. De heer L. Herms (Hart voor Wijchen) vraagt of de heer Van der Wielen het gevoel heeft dat naar hem is geluisterd. De heer Van der Wielen antwoordt dat het in het begin moeizaam ging, maar dat hij uiteindelijk wel kansen heeft gekregen om zijn punten naar voren te brengen en dat hij antwoorden heeft ontvangen. Hij vermeldt dat voor de vakantie een ambtelijk overleg heeft plaatsgevonden samen met zijn adviseur, maar dat dit het enige fysieke overleg op het gemeentehuis was. De heer L. Herms

vraagt of de heer Van der Wielen denkt dat hij een vergunning krijgt voor zijn bouwplannen. De heer Van der Wielen legt uit dat sinds 1 juli 2025 een planfilter van kracht is, dat bepaalt dat nog maar 1 woning gebouwd mag worden, waar voorheen 2 woningen mogelijk waren. Dit betekent dat hij slechts 1 woning mag bouwen op het terrein, wat niet overeenkomt met zijn wensen. Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) vraagt aan de heer Van der Wielen of hij met de wethouder in gesprek wil over het bouwplan De Ploeg of over zijn eigen bouwplan. Hij antwoordt dat het allebei betreft. Zijn vragen over project De Ploeg gaan vooral over het parkeren, al geeft hij aan hierover al goed overleg met de ambtenaren te hebben gehad. Hij wil met de wethouder in gesprek over zijn eigen plan, omdat hij vindt dat zijn plan meegenomen had moeten worden bij het plan van De Ploeg. De heer Bijmans vraagt naar het verband tussen het plan van de heer Van der Wielen en het plan De Ploeg. De heer Van der Wielen legt uit dat er 9 parkeerplaatsen zijn die aan de noordkant van de Woeziksestraat liggen en dat deze van invloed zijn op zijn terrein. Hij benadrukt dat zijn bouwplan ondersteunend kan werken voor het plan van De Ploeg. Hij suggereert dat er op zijn terrein ruimte kan zijn voor extra parkeerplekken.

De voorzitter bedankt de heer Van der Wielen voor zijn inspraak en kondigt aan dat de bespreking in twee termijnen verloopt. In de eerste termijn geven de woordvoerders hun mening en stellen zij vragen aan het college. In de tweede termijn debatteren de commissieleden met elkaar en kunnen interrupties plaatsvinden. Hij vraagt vervolgens wie over dit onderwerp het woord wenst te voeren. Alle fracties willen het woord voeren.

Eerste termijn

De heer Van Dam (VVD) spreekt zijn steun uit voor het plan De Ploeg, dat volgens hem een divers aanbod van woningen toevoegt aan de woningvoorraad. Hij benadrukt dat de gemeente voldoende inhoudelijk heeft gereageerd op de ingediende zienswijzen. Hij ziet geen reden om het TAM-omgevingsplan niet vast te stellen.

De heer L. Herms (Hart voor Wijchen) uit kritiek op het participatieproces. Hij geeft aan dat omwonenden zich misleid voelen en onvoldoende zijn geïnformeerd. Hij stelt voor dat de wethouder samen met de leefbaarheidsgroep, omwonenden en architecten het plan aanpast, zodat iedereen zich erin kan vinden.

De heer Bijmans (CDA) spreekt over de verdwijnende geschiedenis van De Ploeg en de kansen die de nieuwe ontwikkeling biedt. Hij heeft zorgen over de participatie en vraagt waarom het ontwerp van voorkeur van de inwoners niet is gekozen, en waarom 2 ingediende zienswijzen niet tot aanpassingen hebben geleid. Hij vraagt waarom 2 woningen worden toegevoegd ten koste van 8 parkeerplaatsen, of er nog genoeg parkeerruimte beschikbaar blijft en of parkeerplaatsen in de directe omgeving hierbij meetellen. Hij informeert of meer variatie kan worden aangebracht aan de voorgevel van het appartementencomplex. Hij vraagt waarom alleen de fietsenstalling een sedumdak krijgt en andere platte daken niet. Hij wil weten welke maatregelen worden genomen voor klimaatadaptatie, groen en wateropvang.

De heer Verbeeten (Emilia) uit zijn ongenoegen over het feit dat naast de kerk een nieuwbouwproject komt, en de kerk vervolgens maatregelen moet nemen om geluidsoverlast te voorkomen. Hij uit zijn bezorgdheid over het plan De Ploeg. Hij benadrukt dat hoewel Emilia een groot voorstander is van woningbouw op de locatie van Verploegen, er te weinig rekening is gehouden met de omgeving. Hij wijst erop dat er nu een kans ligt om de omgeving een mooiere uitstraling te geven, die past bij de kerk en de woningen op de Veenhof. Hij merkt op dat het college zich bewust is van de cultuurhistorische waarde van de naastgelegen kerk, maar dat het plangebied zelf geen cultuurhistorische waardering kent. Hij geeft aan dat de toekomstige bebouwing niet past bij de kerk en de andere panden in de Veenhof, tenzij men nabijgelegen kantoorpanden als vergelijkingsmateriaal wil gebruiken, wat hij als kortzichtig beschouwt. Hij bekritiseert de burgerparticipatie, die volgens hem niet diepgaand genoeg is geweest, en maakt zich zorgen over de acties die de raad hierna onderneemt. Hij vraagt zich af of de opmerkingen

van de inwoners serieus worden genomen. Daarnaast uit hij zijn zorgen over de verkeersafwikkeling en parkeerdruk, maar geeft aan hierop niet verder in te willen gaan vanwege een persoonlijk belang bij een nabijgelegen project. Hij concludeert dat het plan moet worden aangepast met meer aandacht voor parkeren en verkeersdoorstroming. Zijn fractie overweegt een amendement of motie in te dienen.

De heer Reichgelt (D66) spreekt zijn steun uit voor het plan, maar heeft 2 kritische punten. Hij maakt zich zorgen over de parkeercapaciteit en verkeersdruk in de wijk en vraagt of een gezamenlijke analyse is gemaakt van de verkeers- en parkeerdruk van dit plan en het plan voor de Weegbree. Hij benadrukt dat participatie voor D66 geen formaliteit is, maar een essentieel onderdeel van het proces. Hij wijst erop dat het participatie- en co-creatiekader voorschrijft dat bij initiatieven op wijk- en straatniveau een hoog niveau van participatie moet worden ingezet, wat volgens hem niet is gebeurd. Hij geeft aan dat D66 het plan vooralsnog niet steunt.

De heer Merkus (PRO) is positief over het plan, vooral vanwege de toevoeging van betaalbare woningen en de aandacht voor groen. Hij vraagt hoe de gemeente ervoor kan zorgen dat meedenkers zich gehoord voelen en wijst op het belang van ventilatie en koeling in de nieuwe appartementen. Hij benadrukt het belang van het behouden van bestaande bomen in de verdere uitwerking van het plan.

Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) spreekt haar tevredenheid uit over het plan, dat ruimte biedt voor 39 nieuwe woningen binnen bestaand gebied. Ze benadrukt het belang van een zorgvuldig ruimtegebruik en prijst de samenstelling van het woningbouwprogramma, dat kansen biedt voor verschillende doelgroepen zoals starters, senioren en inwoners die op zoek zijn naar een betaalbare woning. Ze concludeert dat het participatieproces goed is doorlopen. Ze vraagt de wethouder of bij de toewijzing of verkoop van de betaalbare woningen lokale inwoners voorrang kunnen krijgen.

Wethouder Gerrits reageert op de vragen en opmerkingen van de raadsleden met betrekking tot het participatieproces rondom het omgevingsplan De Ploeg. Hij erkent dat participatie een terugkerend thema is bij ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente, waarbij betrokkenen vaak vroegtijdig betrokken willen worden en maximale invloed willen hebben. Hij benadrukt dat participatie bedoeld is om plannen te verbeteren, niet om iedereen tevreden te stellen. Hij legt uit dat door goed te luisteren naar de omgeving en tijdig inbreng van omwonenden en belanghebbenden af te wegen, plannen kunnen worden verbeterd. Hij geeft aan dat dit ook bij het plan van De Ploeg op enkele punten is gebeurd, maar niet op alle gewenste punten. Hij wijst erop dat na de participatieprocedure ook een formele zienswijzeprocedure volgt, waarin belanghebbenden nogmaals hun punten kunnen inbrengen, waarna deze zorgvuldig worden afgewogen en van een reactie worden voorzien. Hij beantwoordt vervolgens de specifieke vragen van de raadsleden. Op de vraag van de CDA-fractie waarom de voorkeur van inwoners niet is gehonoreerd, antwoordt hij dat er wel is geluisterd, maar dat niet alle aspecten konden worden gehonoreerd vanwege meerdere overwegingen. Hij verwijst naar de zienswijzenota voor verdere details over de zienswijze. Op vragen over parkeerplaatsen en klimaat- en watermaatregelen geeft hij aan dat dit zeer technische vragen zijn en dat schriftelijke vragen hierover kunnen worden gesteld voor een adequate beantwoording. Hij reageert op de vraag van de CDA-fractie over gevelvariatie door aan te geven dat het omgevingsplan nog in een abstracte fase is en dat de daadwerkelijke uitwerking nog moet plaatsvinden, maar dat de oproep voor variatie is gehoord. Hij beantwoordt de vraag van D66 over verkeersontwikkelingen en geeft aan dat rekening is gehouden met alle ontwikkelingen waarover besluiten zijn genomen, ook die van de Veenhof. Hij reageert op de vragen van PRO en benoemt het dilemma van participatie, waarbij niet alle wensen kunnen worden gehonoreerd en er altijd verschillende belangen zijn. Hij benadrukt dat het belangrijk is om op het juiste moment informatie te delen, zodat er niet te weinig informatie is, en omwonenden ook niet het gevoel hebben te laat betrokken te worden. Hij merkt op dat omwonenden ook vaak een focus hebben op de details, terwijl dit plan zich nog in de fase van uitwerken bevindt. Hij bespreekt de vraag van

Kernachtig Wijchen over voorrang bij toewijzing van koopwoningen. Hij geeft aan dat afspraken worden gemaakt met de ontwikkelaar om de verkoop via lokale kanalen kenbaar te maken en voorrang te verlenen aan lokale inschrijvers bij gelijke financiële voorwaarden.

De heer Verbeeten (Emilia) vraagt of bij het ontwerp van De Ploeg de kerk is meegenomen als cultuurhistorische factor. Wethouder Gerrits geeft aan dat hij deze vraag niet had gehoord en dat het een technische vraag is, die schriftelijk beantwoord kan worden. De heer Reichgelt (D66) vraagt waarom voor de laagste participatietrede is gekozen. Wethouder Gerrits legt uit dat er geen specifieke participatietrede is gekozen en dat de participatie vormvrij is, waarbij alleen erop is toegezien dat participatie heeft plaatsgevonden.

Tweede termijn

De heer Van Dam (VVD) geeft aan dat de zienswijzen volledig zijn beantwoord en dat er geen verdere vragen zijn.

De heer L. Herms (Hart voor Wijchen) is blij met de bevestiging dat de gevels en uitstraling nog niet definitief zijn en heeft geen verdere bezwaren.

De heer Bijmans (CDA) vraagt de heer Reichgelt naar de invloed van gemeentelijke grond op het participatieproces. Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) vraagt of de heer Bijmans had verwacht dat de gemeente het participatieproces zelf oppakt. De heer Bijmans antwoordt dat het deels gemeentegrond betreft, dus dat het proces deels niet particulier is. Mevrouw Loermans merkt op dat de bouw particulier is, dus dat het participatieproces vormvrij is. Ze vraagt naar de verwachtingen van de heer Bijmans. De heer Bijmans geeft aan dat zijn vraag is of de vereiste vorm van participatie verandert als de grond deels van de gemeente is.

De heer Verbeeten (Emilia) benadrukt het belang van het karakter en de uitstraling van het plan in aansluiting op de omgeving. Hij is gematigd positief over de toezeggingen van de wethouder.

De heer Reichgelt (D66) geeft aan verrast te zijn door de beantwoording van de vragen. Hij verwijst naar de zienswijzennota, waarin staat dat in overleg tussen de projectontwikkelaar en de gemeente is gekozen voor een participatievorm waarbij inwoners kunnen meedenken. Hij benadrukt dat dit suggereert dat de gemeente een rol heeft gespeeld in deze beslissing. Hij uit zijn bezorgdheid over de beperkte participatiemogelijkheden voor inwoners, vooral gezien de grote omvang van het project. Hij mist in de beantwoording van het college de samenhang tussen de projecten voor wat betreft de verkeersafwikkeling en de parkeerruimte. Hij benoemt een mogelijke angst voor participatie vanwege commerciële belangen of vertraging van de plannen. Hij pleit voor een hoger niveau van participatie in de beginfase van projecten om latere problemen en kosten te voorkomen, en verwijst naar een succesvol voorbeeld in Amsterdam waar aanvankelijke weerstand werd omgezet in samenwerking.

De heer Merkus (PRO) spreekt zijn tevredenheid uit over de toevoeging van betaalbare woningen.

Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) heeft weinig toe te voegen, maar is blij met de toezegging van de wethouder over de verkoop van koopwoningen. De heer Verbeeten (Emilia) vraagt mevrouw Loermans of zij heeft gelezen dat in de beantwoording van de zienswijze duidelijk wordt gesproken over een burgerparticipatietraject dat tot stand is gekomen na een overleg tussen de projectontwikkelaar en de gemeente, dus dat de gemeente hierin ook een rol heeft gehad. Mevrouw Loermans antwoordt dat zij het heeft gelezen. De heer Verbeeten vraagt of mevrouw Loermans het eens is met de opmerking van de D66-fractie over de rol van de gemeente in het participatieproces. Mevrouw Loermans antwoordt dat ze het hiermee niet eens is. Ze benadrukt dat het aan de ontwikkelaar is om een omgevingsdialoog te voeren en dat de gemeente daarin geen beslissende rol heeft. De heer Verbeeten vraagt of mevrouw Loermans het met hem eens is dat als het gaat om het voeren van de omgevingsdialoog, er ook moet

worden gekeken naar de eigenaar van de grond, die in dit geval deels de gemeente betreft. Mevrouw Loermans reageert dat zij het er niet mee eens is, omdat de ontwikkelaar particulier is en dat hier bepalend is. De heer Reichgelt (D66) vraagt of mevrouw Loermans het met hem eens is dat als de gemeente samen met de projectontwikkelaar bepaalt welke vorm van participatie wordt ingezet, de gemeente dan ook bij de initiatiefnemer kan aandringen op een meer intensieve vorm van participatie. Mevrouw Loermans antwoordt dat zij al meerdere keren heeft aangegeven dat het wat haar betreft aan de projectontwikkelaar is om het participatieproces in te richten. Zij twijfelt of een intensievere vorm van participatie leidt tot meer draagvlak. Zij merkt op dat het in dit debat lijkt alsof er geen draagvlak is voor het plan, terwijl dat in werkelijkheid wel zo is. De heer Verbeeten geeft aan dat het er niet om gaat of zijn fractie wel of niet het plan steunt, aangezien er duidelijk genoeg steun is. Hij vraagt mevrouw Loermans of zij het redelijk vindt om bij een plan voor de bouw van 39 woningen de laagste vorm van burgerparticipatie toe te passen, ondanks dat het een particulier initiatief betreft. Indien het antwoord ja is, wil hij graag weten welke projecten in het verleden nog meer op een dergelijke vorm van burgerparticipatie hebben kunnen rekenen. Mevrouw Loermans herinnert de heer Verbeeten eraan dat vandaag alleen het plan De Ploeg ter discussie staat. Haar fractie is van mening dat voor dit plan voldoende participatie heeft plaatsgevonden. De heer Bijmans (CDA) vraagt wat voldoende participatie inhoudt. Mevrouw Loermans verwijst naar de nota en verslagen waarin informatieavonden en gesprekken zijn gedocumenteerd. Ze benadrukt dat deze vormen van participatie in Nederland gebruikelijk zijn en dat haar fractie vindt dat er voldoende participatie is geweest.

De voorzitter vraagt het college of er nog feitelijke onjuistheden zijn geconstateerd. Dit is niet het geval. De fractie van Emilia kondigt aan een overleg te hebben over een mogelijke cultuurhistorische motie. Het advies van de commissie is om de nota als besprekstuk te agenderen voor de raadsvergadering van 17 september 2026.

7.2 310149 Beslisnota rekenkamerrapport Koers houden in de transitie; klimaat en energiebeleid

De voorzitter introduceert de beslisnota. Hij legt uit dat de Rekenkamer Wijchen onderzoek heeft laten uitvoeren naar de effectiviteit en efficiëntie van het klimaat- en energiebeleid van de gemeente Wijchen sinds het beleidsplan 'Samen naar een duurzaam Wijchen 2018-2023'. De hoofdvraag van het onderzoek is in hoeverre er sprake is van een doeltreffende en doelmatige aanpak binnen de gemeente Wijchen met betrekking tot haar klimaat- en energiedoelstellingen.

De voorzitter schorst op verzoek enkele minuten de vergadering, zodat er kan worden gewisseld van plek.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft aan dat de Rekenkamer op basis van het onderzoek 6 aanbevelingen doet aan de raad. De raad wordt voorgesteld deze aanbevelingen over te nemen en opdracht te geven ze uit te voeren. Hij vraagt vervolgens wie over dit onderwerp het woord wenst te voeren. Alle fracties willen het woord voeren.

Eerste termijn

De heer Joost (Emilia) benadrukt het belang van informatievoorziening en inwonersparticipatie. Hij spreekt zijn steun uit voor de aanbevelingen van de Rekenkamer, omdat deze bijdragen aan meer inzichtelijke en kwalitatief betere integrale afwegingen op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Hij uit zijn bezorgdheid over het feit dat tijdens de informatiebijeenkomst voor het zomerreces bleek dat veel onderzoeksvragen geen eenduidig antwoord kregen vanwege een gebrek aan data en onduidelijke formulering van doelen. Dit belemmert een gedegen evaluatie. Hij is echter blij dat volgens de Rekenkamer wel vooruitgang is geboekt in de monitoring en het stellen van doelen volgens de SMART. Hij vraagt of verbetering inhoudt dat data nu structureel worden gemonitord en doelen altijd SMART worden geformuleerd, of dat dit enkel zoveel mogelijk gebeurt. Hij vraagt of er, indien dit niet altijd plaatsvindt, mogelijkheden zijn om

structurele datamonitoring en SMART-doelen te realiseren, bijvoorbeeld door middel van een protocol. Hij verzoekt het college om een reactie hierop.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) benoemt het belang van kritisch kijken naar het klimaat- en energiebeleid. Ze erkent de complexiteit van de energietransitie en wijst op de positieve boodschap in het rapport dat de basis van het klimaat- en energiebeleid sinds de lokale energiestrategie beter op orde is. Ze prijst het vorige college voor het leggen van een stevig fundament en het aanbrengen van meer samenhang. Ze benadrukt dat klimaat- en energiebeleid verantwoordelijkheid vraagt, omdat het niet alleen over vandaag gaat, maar ook over de toekomst van Wijchen. Het CDA kan zich vinden in de aanbevelingen van de Rekenkamer, vooral als het gaat om betere informatievoorziening, heldere financiële keuzes en goede monitoring.

Mevrouw Gubbels-Hoefnagels (Hart voor Wijchen) spreekt namens de heer D. Herms, die afwezig is. Zij geeft aan dat de fractie de belangrijke aanbevelingen uit het rapport onderschrijft. Ze benadrukt dat deze aanbevelingen helder zijn uitgewerkt en de raad een basis bieden om verder te gaan. Ze wijst erop dat waar aanbevelingen worden gedaan, er ook fouten zijn gemaakt. Een belangrijke conclusie uit het rapport is dat het moeilijk te beoordelen is hoe doelmatig en doeltreffend het beleid van de afgelopen jaren is geweest, vanwege een gebrek aan vergelijkbare gegevens over resultaten, ingezette middelen en kosten. Ze merkt op dat een van de aanbevelingen is dat er een uitgebreidere keuze komt over welke richting wordt gekozen wat betreft energie- en klimaatbeleid. Ze vraagt hoe inwoners, bedrijven, ondernemers en verenigingen naar de gemeente gaan kijken. Ze vraagt het college of de nog uit te werken scenario's niet alleen de benodigde financiële middelen tonen, maar ook welke concrete en meetbare resultaten daartegenover staan. Ze overweegt een motie of amendement in te dienen.

De heer Schraven (VVD) geeft aan dat de VVD-fractie zich goed kan vinden in de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer. Hij benadrukt dat het rapport vooral van belang is voor de keuzes die nu voorliggen en hoe hiermee de komende jaren verder te gaan. Hij mist de samenhang tussen verschillende onderdelen van de energietransitie en merkt op dat de Rekenkamer dezelfde mening is toegedaan. Hij wijst erop dat meer elektriciteitsvraag door woningen, bedrijven of elektrisch vervoer gevolgen heeft voor het elektriciteitsnet en energieopwekking. Hij merkt op dat er weinig informatie beschikbaar is over het hoogspanningsstation, terwijl bij inwoners vragen en zorgen leven. Hij overweegt een motie om de samenhang tussen de onderdelen van de energietransitie beter in kaart te brengen. Hij vraagt de wethouder of bij de verdere uitwerking van de uitvoering en monitoring van de lokale energiestrategie zichtbaar wordt hoe ontwikkelingen binnen het ene onderdeel doorwerken op andere onderdelen en wat dit betekent voor het behalen van de doelen van de lokale energietransitie.

De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) spreekt zijn steun uit voor een doelmatiger en doeltreffender beleid. Hij geeft aan dat de fractie veel punten uit de aanbevelingen kan onderschrijven. Hij vraagt naar de verbetering van het participatieproces en of de wethouder al ideeën heeft over hoe dit gaat veranderen. Daarnaast heeft hij een vraag over besispunt A, waarin wordt gesteld dat de continuïteit van beleid en uitvoering in gevaar kan komen door tijdelijke regelingen en middelen vanuit het Rijk. Hij vraagt de wethouder om reflectie op dit punt, omdat de fractie overweegt een amendement in te dienen.

De heer Van Krevel (PRO) geeft aan dat zijn fractie het Rekenkamerrapport over het klimaat- en energiebeleid met veel belangstelling heeft gelezen. Hij herkent het beeld dat het beleid in het verleden gefragmenteerd was en nauwelijks werd gemonitord of geëvalueerd. Hij merkt op dat de stemming nu aanzienlijk is verbeterd, aangezien het rapport aangeeft dat goede stappen zijn gezet om klimaat en energie de aandacht te geven die het verdient, met nulmetingen, concrete doelen, monitoring en evaluatie. Hij spreekt zijn steun uit voor de aanbevelingen van de

Rekenkamer en prijst het college voor zijn bereidheid om deze aanbevelingen over te nemen, wat volgens hem de juiste ambitie uitspreekt. Hij heeft enkele vragen en kritische kanttekeningen. Hij vraagt of het college, door de aanbevelingen over te nemen, ook de conclusies van het rapport onderschrijft. Daarnaast vraagt hij naar de inhoudelijke aanpak voor de komende jaren, aangezien het coalitieakkoord geen concrete doelstellingen bevat voor de reductie van energiegebruik en CO₂-uitstoot. Hij wijst erop dat deze doelen al zijn genoemd in de vastgestelde lokale energiestrategie en vraagt of de gestelde doelen nog steeds realistisch en haalbaar zijn, gezien de vertragingen bij het tweede windpark en de ontwikkeling van het warmtenet. Hij vraagt of er alternatieve routes zijn om de vastgestelde doelen te halen en of de wethouder voldoende grip heeft op het proces om de energiestrategie tijdig bij te sturen. Hij wijst op de kwetsbare financiële basis van het klimaatbeleid, vanwege tijdelijke afgebakende rijksmiddelen en de afbouw van eigen structurele middelen. Hij vraagt of het niet verstandig is om na te denken over de reservering van middelen voor de periode na 2030 en hoe de wethouder en andere partijen in de raad hierover denken.

Mevrouw J. Janssen (D66) benadrukt het belang van monitoring en evaluatie. Ze wijst erop dat het Rekenkamerrapport een belangrijk probleem blootlegt: het ontbreken van structurele monitoring en formele eindevaluatie in het verleden. Ze benadrukt dat deze fouten niet opnieuw mogen worden gemaakt bij de lokale energiestrategie en prijst de verbeterde basis met nulmetingen, concrete doelen en monitoring. Ze onderstreept dat een goed systeem op papier geen garantie is voor succes in de praktijk en dat de raad een actieve en kritische rol moet spelen in het controleren van de voortgang. Ze benadrukt het belang van goede informatievoorziening en vraagt om beter overzicht en meer ruimte voor gesprek. Ze wijst op de noodzaak van samenwerking met inwoners, bedrijven en initiatieven, en geeft aan dat de gemeente niet alleen kan opereren. Ze pleit voor het leren van succesvolle voorbeelden en het versterken van wat werkt. Tot slot wijst ze op de afhankelijkheid van tijdelijke rijksmiddelen en vraagt of de gemeente meer kan investeren in continuïteit.

De voorzitter schorst de vergadering, zodat het college de beantwoording van de vragen kan voorbereiden.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan wethouder Van Dam.

Wethouder Van Dam geeft aan dat er achter de schermen verschillende manieren zijn om data te verzamelen en dat de doelstellingen in het jaarverslag worden gecommuniceerd. Zij nodigt de raad uit om eventuele vragen of verbetermogelijkheden te delen. Zij gaat in op de vragen van Hart voor Wijchen over financiële scenario's. Er is momenteel weinig duidelijkheid over de middelen na 2030, maar tot die tijd zijn de middelen ruim voldoende. Zij verwijst naar de brief waarin het college de raad informeert over mogelijke financiële scenario's, zodat hierover kan worden gedebatteerd. Dit gebeurt jaarlijks in het jaarverslag energietransitie. Ze reageert op de vraag van de heer Kersten over het financiële scenario in relatie tot het coalitieakkoord, waarin is afgesproken het landelijke tempo te volgen. Ze erkent dat het in kaart brengen van scenario's ambtelijke capaciteit vraagt, maar dat er voldoende aanknopingspunten zijn om de financiële weergaven te verbeteren. Ze reageert op de vraag van de VVD-fractie over de communicerende vaten en het belang van een integraal overzicht. Ze erkent dit belang en nodigt de raad uit om in gesprek te gaan over wat deze precies verwacht en nodig heeft voor diens controlerende taak. Zij stelt voor samen te kijken naar de vorm van visualisaties, variërend van digitale tools tot andere manieren van presentatie. Ze reageert op de vraag van de heer Van Krevel of de conclusies van het rapport worden onderschreven en of de lesdoelen realistisch zijn zonder een tweede windpark of warmtenet. Wethouder Van Dam bevestigt dat de conclusies worden onderschreven en dat het eventueel uitblijven van een warmtenet invloed heeft. De keuze om het hoogspanningsstation als wisselgeld te zien voor een tweede windpark is al geaccepteerd. De vraag over het reserveren van rijksmiddelen na 2030 laat zij aan de raad over.

De voorzitter informeert of alle vragen zijn beantwoord. De heer Schraven (VVD) vraagt of de communicerende vaten daadwerkelijk aan elkaar worden gekoppeld. Wethouder Van Dam bevestigt dat alles met elkaar samenhangt en dat zij graag in gesprek gaat over hoe dit duidelijk kan worden gemaakt.

Tweede termijn

De heer Joost (Emilia) geeft aan dat de antwoorden van de wethouder duidelijk waren en dat de vragen zijn beantwoord. Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt naar de mening van de fractie van Emilia over de betrokkenheid van inwoners en bedrijven, en de suggestie om een vast contactpersoon per inwonersinitiatief te hebben. De heer Joost geeft aan graag mee te willen denken over extra inwonerparticipatie.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) vraagt verduidelijking over het aangekondigde amendement van de fractie van Kernachtig Wijchen. Ze vraagt of deze fractie een pas op de plaats wil maken als het landelijke beleid dit ook doet. Ze vraagt of zij goed heeft begrepen dat de heer Van Krevel juist garantie wil dat de middelen voor de doelstellingen van 2050 beschikbaar blijven. Zij reageert op de eerdere opmerking over de stilstand op het gebied van windmolens en het warmtenet en merkt op dat dit bij de coalitieonderhandelingen is besproken.

Mevrouw Gubbels-Hoefnagels (Hart voor Wijchen) heeft geen verdere toevoegingen.

De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) vraagt of zij wenst om harder te gaan dan het landelijke tempo op het gebied van klimaatbeleid. Mevrouw Gubbels-Hoefnagels antwoordt ontkennend.

De heer Schraven (VVD) denkt graag mee over de energietransitie en over een mogelijke aanpak hiervan. Hij heeft dezelfde vraag aan de heer Van Krevel als mevrouw Hoogteijling.

De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) is blij met de haalbaarheid van de doelstellingen, met name de 39% CO₂-reductie, in het geval dat de rijksmiddelen na 2030 worden verminderd of gestopt. Hij reageert op de vraag van mevrouw Hoogteijling en bevestigt dat als de landelijke regeling stopt, ook de gemeente Wijchen een pas op de plaats moet maken. Mevrouw J. Janssen (D66) reageert dat de doelen blijven staan, ook als de rijksmiddelen na 2030 verminderen of stoppen. Ze vraagt de heer Kersten hoe hij de doelen in dit scenario wenst te behalen zonder financiële middelen. De heer Kersten merkt op dat het een hypothetische vraag is en benadrukt dat de middelen tot 2030 verzekerd zijn. Hij geeft aan dat de raad zich heeft gecommitteerd aan de doelstellingen en dat deze tot 2030 niet in gevaar komen. De heer Van Krevel (PRO) vraagt zich af hoe de heer Kersten aankijkt tegen de mogelijke inruil van een hoogspanningsstation voor de afgesproken doelstellingen. De heer Kersten verduidelijkt dat het college zich inzet voor compensatie voor het hoogspanningsstation en dat dit duidelijk in het coalitieakkoord staat. Hij benadrukt dat de energietransitie een grote verantwoordelijkheid is. Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt hoe de heer Kersten de doelstellingen verwacht te halen als er geen tweede windpark wordt gerealiseerd. De heer Kersten benadrukt dat de gemeente al veel goede zaken doet en dat de CO₂-uitstoot in 13 jaar met 30% is gedaald. Hij wijst op het belang van realisme naast ambitie in de klimaat- en energiediscussie. Mevrouw Hoogteijling (CDA) vraagt of de heer Kersten nog steeds een amendement overweegt na de antwoorden van de wethouder. De heer Kersten kondigt aan dit met zijn fractie te overleggen.

De heer Van Krevel (PRO) spreekt zijn tevredenheid uit over de brede steun voor de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer en de toezegging van de wethouder voor jaarlijkse financiële evaluaties. Hij benadrukt het belang van voldoende financiële middelen.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) vraagt of ze goed heeft begrepen dat de heer Van Krevel garanties wenst voor het behalen van de doelstellingen ondanks mogelijke tegenvallende rijksmiddelen. De heer Van Krevel legt uit dat hij geen financiële garanties vraagt, maar het belangrijk vindt om de beschikbaarheid van voldoende financiële middelen jaarlijks te evalueren en vooruit te kijken naar de financiële situatie na 2030. Mevrouw Hoogteijling vraagt of na de jaarlijkse

evaluaties dan financiële middelen veilig moeten worden gesteld. De heer Van Krevel is van mening dat er voldoende financiële middelen moeten zijn om de doelstellingen te behalen. Hij maakt zich zorgen over de afnemende beschikbare financiële middelen. Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt de heer Van Krevel wat hij vindt van de uitruil van het energiestation voor het tweede windpark en hoe hij dan de doelstellingen wil behalen. De heer Van Krevel ziet de komst van een energiestation niet als energiebesparing of oplevering van duurzame energie. Hij concludeert dat men daarmee de doelstellingen niet kan behalen. Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt of de heer Van Krevel nu het eigen coalitieakkoord tegenspreekt. De heer Van Krevel reageert dat hij het coalitieakkoord niet uit zijn hoofd kent, maar dat hij niet het idee heeft dat daarin staat dat het hoogspanningsstation wordt uitgeruild tegen de energiebesparing of duurzame energie die een warmtenet kan opleveren. De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) merkt op dat de coalitie heeft afgesproken het landelijke tempo te volgen voor wat betreft klimaatbeleid. Hij vraagt of de heer Van Krevel achter die woorden staat. De heer Van Krevel reageert dat hij volledig staat achter het volgen van het landelijke klimaatbeleid door de gemeente Wijchen. Hij hoopt de doelstellingen te kunnen halen. Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt of de heer Van Krevel slechts hoopt de doelstellingen te behalen, of zich daarvoor met de hele coalitie wil inzetten. De heer Van Krevel reageert dat hij er alles aan wil doen om de doelstellingen te behalen. De heer Schraven (VVD) vraagt of de heer Van Krevel wil zeggen dat hij veel ambitie heeft op dit onderwerp, maar toch het coalitieakkoord volgt. De heer Van Krevel reageert dat hij veel ambitie heeft én het coalitieakkoord volgt. Hij reageert op vragen over het windpark en het warmtenet, en geeft aan dat hij niet verbaasd is dat deze niet doorgaan. Hij merkt op dat er alternatieven of een plan B moeten worden bedacht om de afgesproken doelstellingen te behalen, aangezien een hoogspanningsstation deze doelen niet vervult. Mevrouw Hoogteijling vraagt welke alternatieven de heer Van Krevel voor ogen heeft als windmolens en een warmtenet geen optie zijn. Van Krevel antwoordt dat het aan het college en de uitvoerende organisatie is om met voorstellen te komen, en dat hij daarover dan zijn licht laat schijnen. Hij merkt op dat hij denkt dat het landelijke tempo dat van het energiebeleid betreft, en niet het financiële beleid. De heer Kersten vraagt of de heer Van Krevel het met hem eens is dat inhoudelijke doelen zoals CO₂-reductie afhankelijk zijn van financiële middelen. De heer Van Krevel bevestigt dit en merkt op dat het verstandig is financiële middelen te reserveren om het landelijke beleid te kunnen volgen, zonder een eindpunt te zetten bij 2030. De heer Joost (Emilia) vraagt hoe de heer Van Krevel geld wil reserveren voor de periode na 2030, gezien de perspectiefnota die een niet-sluitende begroting laat zien. De heer Van Krevel geeft aan dat de raad daarover gaat en dat bij de financiële evaluatie van de plannen naar mogelijkheden wordt gekeken. De heer Joost merkt op dat de raad hierover ook gaat, aangezien deze de perspectiefnota heeft goedgekeurd. Hij vraagt of de heer Van Krevel dit met hem eens is. De heer Van Krevel reageert dat de raad er wel iets over te zeggen heeft. Mevrouw J. Janssen (D66) merkt op dat in het rapport staat dat het landelijke doel eigenlijk 55% CO₂-reductie in 2030 betreft, dus 39% is al een stap terug. Met het uitruilen van een energiestation wordt nog een stap teruggedaan. Ze vraagt hoe de heer Van Krevel de doelstellingen wenst te behalen zonder warmtenet of windmolens. De heer Van Krevel merkt op dat hij deze vraag ook aan de wethouder heeft gesteld. Hij maakt zich hierover zorgen. Hij geeft aan dat als onmiddellijk wordt gestart met de bouw van een windpark en warmtenet, deze er pas in 2035 tot 2040 staan. Hij concludeert dat er voor die tijd ook nog een behoorlijke energieopgave ligt. Hij wacht de jaarlijkse evaluatie op financieel en energiegebied af en spreekt de wethouder dan aan op de gemaakte plannen.

Mevrouw J. Janssen (D66) geeft aan dat inwonersinitiatieven beter moeten worden begeleid en gestimuleerd, onafhankelijk van de komst van een tweede windpark of warmtenet. Ze overweegt een motie om te kijken wat al goed gaat en dat te versterken. Ze benadrukt dat de kracht van inwoners en bedrijven nog niet voldoende wordt benut in de energietransitie. De heer Van Krevel (PRO) vraagt mevrouw J. Janssen (D66) in hoeverre zij denkt dat haar motie significante energiebesparing of duurzame energieproductie kan realiseren. Mevrouw J. Janssen antwoordt dat het afhankelijk is van de initiatieven die komen. Ze erkent

dat het niet van 20% naar 39% gaat, maar dat het wel een manier is om inwoners te betrekken en draagvlak te creëren.

De voorzitter vraagt of het college feitelijke onjuistheden heeft geconstateerd. Deze zijn er niet. De voorzitter kondigt aan dat mogelijk een amendement en motie volgen, en dat het stuk doorgaat naar de raadsvergadering van 17 september 2026 als bespreekstuk.

7.3 a. 328571 Meningsvormende nota uitgangspunten afvalbeleid komende periode

De voorzitter introduceert de meningsvormende nota met betrekking tot de uitgangspunten van het afvalbeleid voor de komende periode. De nota presenteert 3 scenario's: het huidige afvalbeeld en inzamelsysteem ongewijzigd voortzetten (scenario 0), de uitgangspunten opnieuw vaststellen zonder verdere verlaging van de hoeveelheid restafval na te streven (scenario 1), en de uitgangspunten opnieuw vaststellen met een focus op verdere verlaging van de hoeveelheid restafval (scenario 2). De fracties worden uitgenodigd om hun mening, voorkeuren en aandachtspunten te delen, waarna het college de uitkomsten uitwerkt in een raadsvoorstel. Hij vraagt vervolgens welke fracties over dit onderwerp het woord wensen te voeren. Alle fracties willen het woord voeren.

Eerste termijn

De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) benadrukt het belang van draagvlak bij afvalinzameling. Hij geeft aan dat de meeste inwoners van Wijchen zich bewust zijn van het belang van goed afval scheiden, maar dat er een kleine groep is die hieraan niet meedoet. Hij merkt op dat de fractie van Kernachtig Wijchen weinig signalen ontvangt dat het huidige systeem niet goed functioneert en concludeert dat men over het algemeen tevreden is. Daarom neigt de fractie naar scenario 0, waarbij het huidige systeem wordt voortgezet. Hij benoemt specifiek dat omgekeerd inzamelen in bestaande bouw een no-go is, maar dat bij nieuwbouw de deur op een kier blijft vanwege de steeds kleiner wordende woningen en tuinen. Ook spreekt hij zich uit tegen het afbouwen van de papierinzameling door verenigingen, gezien de maatschappelijke betrokkenheid die dit met zich meebrengt. Hij vraagt om een pragmatische oplossing voor duizend woningen met beperkte ruimte voor containers en vraagt de wethouder om toelichting op dit onderwerp. Tot slot uit hij zijn zorgen over vervuiling en bijplaatsingen, en hij roept op tot strenge handhaving.

De heer Burgers (PRO) benadrukt dat de fractie van PRO de hoeveelheid restafval verder wil terugbrengen, omdat dit leidt tot meer herbruikbare grondstoffen en lagere verwerkingskosten. Hij pleit voor omgekeerd inzamelen en benadrukt dat duurzaamheid en service hand in hand kunnen gaan. Hij stelt voor inwoners keuzevrijheid te bieden tussen de grijze container en ondergrondse container, afhankelijk van de praktische mogelijkheden. Hij spreekt zich uit voor een sterfhuiskonstructie voor de papierinzameling door verenigingen, waarbij bestaande samenwerkingen behouden blijven zolang dit veilig en haalbaar is. Hij pleit voor een goede communicatie over de afvalinzameling, om vervuiling te verminderen. Hij vraagt de wethouder verduidelijking over de duizend woningen met onvoldoende ruimte voor containers.

Mevrouw Beeke (D66) pleit voor een flexibel hybride inzamelsysteem op basis van vrijwilligheid. Ze stelt voor het gebruik van ondergrondse containers uit te breiden voor degenen die dat willen, terwijl anderen hun huidige grijze container kunnen behouden. Ze uit haar zorgen over het verplichten van inwoners om restafval weg te brengen. Zij legt uit dat dit systeem aanzienlijke nadelen met zich meebrengt, waaronder een verslechtering van de kwaliteit van grondstoffen. Ze verwijst naar onderzoek dat aantoont dat een hoge drempel voor het wegbrengen van restafval leidt tot een toename van vervuiling in PMD en papier, omdat mensen uit gemak of frustratie hun restafval in de gratis bakken aan huis stoppen. Ze wijst ook op de overlast op straat door zwerfafval en illegale bijplaatsing rondom ondergrondse containers. Daarnaast noemt ze het systeem sociaal onrechtvaardig, vooral voor ouderen of minder mobiele inwoners, en benadrukt dat de overheid burgers moet faciliteren in plaats van frustreren. Ze

erkent de kritiek dat 4 containers aan huis te veel ruimte innemen, maar merkt op dat de oplossing ligt in keuzevrijheid. Ze pleit voor een model waarin burgers zelf de regie hebben, waarbij degenen die fit genoeg zijn voor de ondergrondse container kunnen kiezen, terwijl anderen de huidige bakken behouden. Ze stelt voor om dit gefaseerd in te voeren en te werken met gelabelde containers om positief gedrag te stimuleren. Ze concludeert dat verandering vanuit motivatie effectiever is dan verandering vanuit dwang en dat een hybride aanpak de buurt schoon, de grondstoffen zuiver en het beleid menselijk houdt.

De heer Verbeeten (Emilia) uit zijn ontevredenheid over het afvalbeleid. Hij merkt op dat Emilia niet de enige fractie is die kritisch is en verwijst naar een recente schriftelijke vraag over het huidige afvalbeleid. Hij vindt het opmerkelijk dat de meningsvormende nota een andere richting uitkijkt dan waar het volgens hen over moet gaan. Hij herinnert zich eerdere discussies over omgekeerd inzamelen en de weerstand die daaruit voortkwam. Hij vertelt dat Emilia een verhelderend gesprek heeft gehad met beleidsmedewerkers, waaruit bleek dat het beleid genuanceerder is dan gedacht. Hij erkent dat er wordt opgeruimd, containers worden gemonitord en er wordt gecommuniceerd, maar dat het beleid grotendeels onveranderd is gebleven. Hij wijst op de aanhoudende dumpingen en frustraties, en benadrukt dat handhaving een ontbrekende schakel is geweest. Hij pleit voor meer capaciteit, juridische ondersteuning en duidelijke verantwoordelijkheden om het systeem effectief te laten werken. Hij benadrukt dat prioriteit geven aan afvaldumping betekent dat capaciteit moet worden gereserveerd, juridische ondersteuning moet worden georganiseerd, verantwoordelijkheden helder moeten worden belegd en dat moet worden gemeten of de aanpak daadwerkelijk effect heeft. Hij besluit dat Emilia vasthoudt aan scenario 0, met de opmerking dat het beleid goed moet worden geïmplementeerd en duidelijke afspraken moeten worden gemaakt.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) benoemt het belang van het gesprek over de uitgangspunten, waarbij de afweging tussen service, kosten en prestaties centraal staat. Zij maakt duidelijk dat scenario 0 niet de voorkeur van de CDA-fractie heeft, vanwege de uitdagingen rondom kostenstijgingen, de kwaliteit van grondstoffen en de beperkte ruimte voor containers bij circa duizend huishoudens. Ze geeft aan dat niets doen geen realistische optie is en dat scenario 1 en 2 overblijven. Scenario 1 richt zich op optimalisatie van het huidige systeem, met aandacht voor huishoudens die tegen praktische problemen aanlopen en maatregelen om kosten beheersbaar te houden. Scenario 2 biedt volgens de nota interessante voordelen, zoals een sterke daling van de hoeveelheid restafval en mogelijke financiële voordelen op termijn. Ze wijst er echter op dat scenario 2 afhankelijk is van het gedrag van inwoners en vraagt zich af of dit systeem in de praktijk werkt, gezien de problemen met ondergrondse containers en bijplaatsingen. Ze vraagt de wethouder naar ervaringen van andere gemeenten met omgekeerd inzamelen en mogelijke lessen voor Wijchen. Ook vraagt ze of een hybride systeem niet tot dubbele kosten leidt, of het systeem voor oud papier op de lange termijn haalbaar is en wat dit betekent voor de verenigingen.

De heer Vrolijks (Hart voor Wijchen) wijst op de aanzienlijke overlast en vervuiling die inwoners ervaren. Hij benadrukt de noodzaak van handhaving om een structureel schone en gezondere omgeving te bereiken. Hij stelt voor containers te plaatsen op locaties met structurele vervuiling en vraagt naar de financiële en maatschappelijke gevolgen van de scenario's. Hij vraagt naar de kosten en voordelen van scenario 1 en 2, specifiek op het gebied van handhaving, onderhoud, plaaggediertebestrijding, de kwaliteit van de openbare ruimte en de gevolgen voor inwoners. Hij overweegt een amendement om tempo te maken met de uitvoering van het gekozen scenario. De voorzitter reageert dat op deze meningsvormende nota geen amendement kan worden ingediend.

De heer Ten Buren (VVD) benadrukt het belang van een goede en inhoudelijke mening over de 3 scenario's, gezien de impact van afvalbeleid op het dagelijks leven van inwoners. Hij vraagt naar de ervaringen van andere gemeenten bij wijzigingen in afvalbeleid en welke lessen daaruit

kunnen worden getrokken voor de gemeente Wijchen. Hij vraagt naar de locatie van inzamelpunten bij omgekeerd inzamelen en hoe vooraf goed kan worden nagedacht over de gevolgen. Hij uit zijn zorgen over het dumpen van afval bij afvalcontainers in het centrum en vraagt hoe dit kan worden voorkomen als er meer locaties bijkomen. Hij vraagt zich af waarom er één uniforme aanpak voor heel Wijchen wordt gehanteerd en of er niet kan worden gedifferentieerd tussen de kern, het buitengebied en wijken met of zonder ruimte voor een klikeo. Hij vraagt naar de financiële gevolgen van elk scenario voor de inwoners, de afvalstofheffing en de gemeente. Hij mist actuele cijfers over hoe vaak de klikeo's voor restafval worden aangeboden en hoe het staat met de vervuiling van andere afvalstromen, zoals gft en Plastic+. Hij vraagt naar de extra kosten die ontstaan als deze afvalstromen te vervuild zijn om goed te worden verwerkt. Hij benadrukt dat deze informatie nodig is om de verschillende scenario's goed tegen elkaar af te wegen. Hij herinnert de aanwezigen eraan dat in 2017 het omgekeerd inzamelen niet werd ingevoerd, mede door een petitie van inwoners, en vraagt waarom het college nu verwacht dat inwoners hiervoor wel kiezen. Hij benadrukt dat zijn fractie niet tegen verandering is, maar dat de raad eerst voldoende informatie moet hebben om een verantwoorde keuze te maken.

De vergadering wordt kort geschorst, zodat het college de beantwoording van de vragen kan voorbereiden.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan wethouder Van Bronkhorst. Wethouder Van Bronkhorst geeft aan dat er voldoende informatie is om het plan verder voor te bereiden. Hij benadrukt dat de 3 uitgangspunten – service, kosten en prestaties – een plek moeten krijgen in het beleid. Hij erkent dat ruimte voor maatwerk nodig is, vooral in nieuwe wijken zoals Wijchen-West, waar omgekeerd inzamelen wordt overwogen. Hij bespreekt de rol van verenigingen in het ophalen van papier en de uitdagingen die daarbij komen kijken, vooral met betrekking tot vrijwilligers. Hij overweegt een hybride systeem waarbij inwoners kunnen kiezen voor een variant van afvalinzameling, maar wijst op de mogelijke kostenimplicaties. Hij spreekt over de noodzaak van maatwerk voor de duizend woningen die voor de invoer van de diftar¹ containers hebben gekregen. Hij erkent dat handhaving en bijplaatsingen een probleem zijn en dat wordt gezocht naar manieren om dit aan te pakken, mogelijk met behulp van boa's of juristen. Hij verwijst de VVD voor meer informatie naar de afvalmonitor die actuele cijfers bevat en die jaarlijks wordt verstrekt. Hij belooft de fractie van Hart voor Wijchen dat de financiële aspecten van de voorstellen verder worden uitgewerkt. De wethouder geeft aan dat er geen steun lijkt te zijn voor omgekeerd inzamelen en dat dit scenario daarom ook niet aan inwoners wordt voorgelegd. Mevrouw Hoogteijling (CDA) merkt op dat wethouder Van Bronkhorst heeft aangegeven dat er voldoende input is voor een beslisnota, maar zij vindt de richting nog niet helemaal duidelijk. Ze geeft aan dat de nota eerst nog in de raad wordt besproken. Ze vraagt de wethouder om een toelichting hierop. Wethouder Van Bronkhorst antwoordt dat de teneur van de commissie duidelijk is. Hij merkt op dat een meningsvormende nota niet terugkomt in de raad. De heer Vrolijk (Hart voor Wijchen) geeft aan dat nu al een keuze moet worden gemaakt voor een scenario, maar dat nog niet bekend is wat de scenario's kosten. Hij vraagt naar een schatting van de kosten van de scenario's. Wethouder Van Bronkhorst antwoordt dat de raad een keuze maakt tussen de scenario's. Met het hybride scenario erbij zijn er nu 4 scenario's ter overweging.

Tweede termijn

De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) spreekt zijn tevredenheid uit over de gedeelde zorgen rondom afvaldumpingen en merkt op dat het gedrag van inwoners cruciaal is voor het succes van afvalinzameling. Hij uit zijn bezorgdheid over de kosten en de vervuiling van andere afvalstromen bij omgekeerd inzamelen. De heer Burgers (PRO) vraagt naar het standpunt van de heer Kersten over een hybride regeling, waarbij de inwoners een keuze hebben tussen een

container en een ondergrondse container. De heer Kersten antwoordt dat de nota te weinig inzicht biedt in hoe dit systeem eruitziet. Hij merkt op dat de kosten van een dergelijk systeem hoger zijn. De heer Burgers vraagt of minder restafval financiële voordelen oplevert. De heer Kersten beaamt dit. Hij deelt de zorgen over de vervuiling van afvalstromen. Hij pleit voor goede argumenten als wordt gekozen voor een nieuw beleid.

De heer Burgers (PRO) benadrukt het belang van de vangdoelstellingen van afval naar grondstoffen en pleit voor een flexibel inzamelsysteem dat bewoners keuzevrijheid biedt. Hij wijst op de voordelen van ondergrondse containers en de mogelijkheid om de hoeveelheid restafval te verminderen. De heer Ten Buren (VVD) vraagt hoe de heer Burgers een situatie voor zich ziet waarin de vuilniswagen moet rijden voor slechts enkele containers in de wijk. De heer Burgers antwoordt dat de wijk dan groter wordt, want men hoeft minder op te halen. Dit levert volgens hem een kostenbesparing op. Hij merkt op dat in het huidige systeem ook niet iedere container bij elke ophaalbeurt aan de straat wordt gezet. De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) vraagt of de heer Burgers ook de vervuiling van hergebruikstromen bij omgekeerd inzamelen als factor meeweegt. De heer Burgers erkent dit probleem en geeft aan dat er verschillende manieren zijn om hiermee om te gaan, zoals handhaving en voorlichting. Hij verwacht dat het maken van groene padjes rondom ondergrondse afvalcontainers hieraan ook kan bijdragen. Hij is tevreden over de antwoorden van de wethouder over de optie van een ondergrondse container bij de duizend woningen, in plaats van losse containers.

Mevrouw Beeke (D66) kijkt uit naar de uitwerking van het hybride inzamelen. Zij benadrukt het belang van kosten, overlast en tevredenheid van inwoners bij het uiteindelijke besluit. Ze stelt voor om het gebruik van ondergrondse containers te maximaliseren en geleidelijk uit te breiden, zodat de overvloed aan grijze containers uit het straatbeeld verdwijnt.

De heer Verbeeten (Emilia) uit kritiek op de ambitie van het college, die hij als mooi maar problematisch beschouwt. De heer Burgers (PRO) merkt op dat de heer Verbeeten juist geen enkele ambitie heeft, en vraagt of hij op dit moment tevreden is over de huidige vangdoelstellingen van afval naar grondstoffen. De heer Verbeeten merkt op dat als de basis niet op orde is, een flexibel beleid tot chaos leidt. Hij geeft aan dat het beleid niet op orde is en dat de basis grondig aangepakt moet worden. De heer Burgers vraagt verduidelijking over wat niet op orde is, waarbij hij onderscheid maakt tussen de manier van afvalinzameling en het sociale aspect. De heer Verbeeten legt uit dat het probleem niet alleen met het sociale aspect te maken heeft, maar met het totale beleid, en dat de basis eerst aangepakt moet worden. De heer Burgers vraagt wat niet klopt aan het huidige beleid. De heer Verbeeten antwoordt dat heel veel niet klopt aan het beleid en verwijst als voorbeeld naar het afval in de kasteeltuin. De heer Burgers vraagt of dit probleem te maken heeft met het systeem van afvalinzameling. De heer Verbeeten bevestigt dat het alles te maken heeft met het afvalbeleid waarop het college nu een wijziging aanbiedt. Hij pleit ervoor de focus te leggen op het in orde brengen van de basis, met goede interne communicatie, strakke handhaving en goede randvoorwaarden. Hij constateert dat men bezig is met nadenken over vangdoelstellingen, terwijl de huidige systematiek niet onder controle is. Hij pleit ervoor het college en de organisatie de ruimte te geven om de huidige systematiek op orde te krijgen.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) wil iets rechtzetten. Ze benadrukt dat het om een meningsvormende nota gaat en dat de CDA-fractie nog geen keuze heeft gemaakt. Ze vindt de vraag van de VVD-fractie over waarom het systeem nu moet worden omgegooid terecht.

De heer Burgers (PRO) vraagt of mevrouw Hoogteijling tevreden is met de huidige vangdoelstellingen en restafvalhoeveelheid. Mevrouw Hoogteijling antwoordt dat ze voor het terugdringen van restafval is, maar realistisch blijft gezien de problemen met afvalinzameling. De heer Burgers vraagt naar haar standpunt over omgekeerd inzamelen en het gebruik van pasjes, met als doel minder restafval. Mevrouw Hoogteijling geeft aan dat ze dezelfde waarden deelt, maar verschilt over de normering hierin. Ze is een groot voorstander van volledige

circulatie, maar voorziet nu al problemen van bijplaatsingen bij het invoeren van ondergrondse afvalcontainers. De heer Burgers vraagt hoe mevrouw Hoogteijling aankijkt tegen een hybride systeem, waarbij ondergrondse containers en eigen containers naast elkaar bestaan. Mevrouw Hoogteijling vindt het een verspilling van middelen om 2 systemen naast elkaar te hebben. De heer Burgers vraagt of de gemeente Wijchen dit nu niet ook al heeft. Mevrouw Hoogteijling antwoordt dat 2 verschillende systemen gebruiken inefficiënt is. Ze is benieuwd naar de kosten van dit hybride systeem. De heer Burgers merkt op dat hij het ermee eens is dat het betaalbaar moet zijn. Mevrouw Hoogteijling merkt op dat ze hoopt dat de kosten van een hybride systeem meevallen. De heer Verbeeten (Emilia) herinnert haar aan eerdere methodieken die tot problemen leidden. De heer Burgers vraagt of mevrouw Hoogteijling zich ook herinnert dat het toen ging om een totale omschakeling naar omgekeerde inzameling, en niet naar een hybride vorm. Mevrouw Hoogteijling herinnert zich beide gebeurtenissen. Ze herhaalt dat ze niet gelooft in een hybride systeem vanwege de kosten. Ze kan zich vinden in het betoog van de heer Verbeeten en vraagt zich af of de gemeente het beleid wel moet wijzigen, gezien de bestaande problematiek met afval. Ze vraagt zich af of de omgeving niet vol raakt door het plaatsen van ondergrondse containers in de openbare ruimte. Ze is nog niet overtuigd van scenario 2. Ze vindt optimalisatie van scenario 1 misschien een goed idee.

De heer Vrolijkx (Hart voor Wijchen) hoopt op verbeteringen in handhaving en vindt het vreemd dat het kostenverhaal nog niet bekend is. Hij neigt naar het gewijzigde scenario 1 van de heer Burgers.

De heer Ten Buren (VVD) merkt op dat er bij alle fracties twijfels zijn over de scenario's. Zijn fractie kiest met de huidige informatie voor scenario 0.

De voorzitter vraagt het college of er feitelijke onjuistheden zijn geconstateerd. Deze zijn er niet.

8. Sluiting

De voorzitter bedankt alle aanwezigen voor hun deelname aan de discussie en de geïnteresseerden op de publieke tribune en thuis voor hun aandacht. Hij wenst iedereen een fijne avond en sluit de commissievergadering.